

SLOVENSKI NAROD

Izhaja vsak dan popoldne, izvzemši nedelje in praznike. — Inserati do 30 petit a Din 2.—, do 100 vrst Din 2.50, večji inserati petit vrsta Din 4.—. Popusti po dogovoru. Inseratni davek posebej. »Slovenski Narod« velja letno v Jugoslaviji 144.— Din. za inozemstvo 300.— Din. — Rokopisi se ne vračajo. — Naše telefonske številke so: 3122, 3123, 3124, 3125 in 3126.

Anglija in Jugoslavija

Izjava poslanca angleške delavske stranke g. Smitha — Sedanja politika Jugoslavije edino mogoča — Madžarska na krivih potih — Vprašanje brezposelnosti

Beograd, 15. oktobra. Poslanec angleške delavske stranke Renald Smith se je na povratku iz Aten, kjer je prisotoval kongresu miru, ustavil v Beogradu, da na licu mesta prouči položaj v Jugoslaviji in se podrobnejše seznam s našim razmerami. Včeraj popoldne je posetil zunanjega ministra dr. Marinkovića, s katerim je imel dašč razgovor. Stabil je v stike tudi z drugimi krogci, tako da se je mogel vsestransko informirati. Opoldne mu je predrel zunanjega ministra banket. Zvečer je odpotoval v Zagreb.

Pred odhodom je sprejal novinarje ter se z njimi deli časa razgovarjal. Med drugim je naglasil, da

Anglia budno spremlja razvoj dogodkov na Balkanu in je velika priateljica naše države kot priznane pobornice miru. Le mir je garancija dobrega razvoja trgovine na Balkanu. Anglia se sicer nikjer noče vmešavati v notranje zadeve drugih držav, ker je mnenja,

naj vsaka država sama rešuje svoje notranje probleme. Anglia je dejela demokracije in išče predvsem stikov z onimi državami, ki gredo po isti poti demokracije, vendor pa so Angleži uverjeni, da je za probleme Jugoslavije niena sedanja politika morda najbolj mogoča. Če bo Jugoslavija uspel s to politiko in sanirala svoje prilike, bo uživala vse simpatije Anglike.

Novinarji so se zanimali za vlogo znane priatelja Madžarov lorda Rothermera. G. Smith je izjavil, da je lord Rothermere znan velik priatelj madžarskega naroda in da govorji o njem le najboljše. Toda v zadnjem času je uvidel tudi on, da

gre Madžarska po krivih potih in ji je priporočil, naj uvede demokratičen režim. Če pravi to že konzervativni lord Ro-

thermere, potem si lahko mislite, kako sodijo Angleži o Madžarjih.

Toda notranje probleme naj rešuje Madžarska sama, ne pa Anglia.

Na vprašanje, kateri je najvažnejši notranjopolitični problem sedanje angleške vlade, je g. Smith naglasil, da

zanimala delavska vlado predvsem vprašanje brezposelnosti. Delavska vlada si je stavila rešitev tega problema za cilj. Če se Jugoslaviji posreči odpraviti ta problem in ustvariti povoljnije življenske pogoje, bo uživala vsestransko podprtje Anglike.

Za rešitev tega vprašanja je potrebno ustvariti enotno gospodarsko politiko Evrope. Zato se tudi angleška vlada tako živo zanimala za gospodarske prilike v vseh evropskih državah. Napredek Jugoslavije je zato tudi napredek Anglike.

Kardinal Bertram je pozval s posebno okrožnico duhovščino svoje škofije, naj vpliva izven svojega cerkvenega delokroga na to, da se verniki ne bodo udeleževali javnih manifestacij proti Youn-govemu načrtu.

Železniška nesreča v Italiji

Milan, 15. oktobra. Pri Paviji sta trčila skupaj dva električna vlaka, ki sta bila polna izletnikov. Iz razvalin razbitih vagonov so potegnil 6 popolnoma razmeharjenih trupel, 100 težko in lahko ranjenih pa so morali prepeljati v bolnice.

Vsekakor gre za zmanjšanje osrednjega parlamenta v meri, ki more odgovarjati gospodarskim možnostim. Kakor se zatrjuje v vladnih krogih, se nikakor ne misli na zmanjšanje pravic ljudskega zastopstva, na okrepitev dvostrankarskega sistema in birokracije. Sporedno so tozadavnimi ukrepi hoče vlada izvesti reformo tudi glede na odgovornost za časopisno poročevalno službo pri nadomestilu porotnih sodišč s velikimi predsedniškimi sodišči, kakor tudi glede na varstvo delovne in zborovalne svobode. Celokupno gradivo, ki je zbrano za reformo, tvori vprašanje, ki se mora hitro rešiti, da se lahko vrši nadalje v miру gospodarsko delo.

V četrtek se bo v parlamentu začela razprava o reformi ustave.

Budimpešta, 15. oktobra. Vodja državnega madžarskega eksportnega instituta, državni tajnik Stau je odpovedal v Beograd, da dokonča pogajanja z Jugoslavijo in Rumunijo o sporazumih ukrepljih za prodajo letosnjega pribelka koruze na Madžarskem, v Jugoslaviji in v Rumuniji. Kakor se doznavata, se namerava osnovati skupen sindikat za prodajo koruze, da bi se preprečil nadaljnji padec njenih cen.

Atentat na katoliškega duhovnika

Prižen, 15. oktobra. Danes popoldne ob treh je bil v bližini sela Kraljika zavratno umorjen katoliški duhovnik Stefan. Na potu domov ga je zasede nekdo ustrežil. Njegov spremjevalec je ušel smrti ter je takoj obvestil orožništvo, ki pa doslej storilca še ni izsledil. Misli se, da gre za osebno maščevanje.

Sneg "Južni Srbiji"

Bitolj, 15. oktobra. V Južni Srbiji je zavladal hud mrz. Danes je ves dan snežilo in je mestoma zapadel prav debel sneg. Na Kajmakčalanu ga je zapadlo nad pol metra.

Čestitke ministrskemu predsedniku

Beograd, 15. oktobra. Povodom zgodovinskega zakona od 3. oktobra je predsednik vlade general Živković prejel pozdravne brzojavke še iz naslednjih krajev: Murska Sobota, Zlatar, Banova Jaruga, Banjaluka, Bosanska Gradiška, Trebinje, Katanja in Bjeljina.

Borzna poročila.

LJUBLJANSKA BORZA.

Devize: Amsterdam 22.81, Berlin 13.5225, Bruselj 7.9096, Budimpešta 9.9881, Curih 1094.4—1097.4 (1095.9), Dunaj 7.955—7.985 (7.97), London 275.52—276.32 (275.92), New York 56.565, Pariz 221.63—223.63 (222.63), Praga 167.49—168.29 (167.89), Trst 295.70—297.70 (296.70).

Eftekti: Celjska 170 d., Ljubljanska kredita 123 d., Prašediona 872.50, Kreditni 170 d., Vevče 180 d., Ruske 250—260, Stavbna 50 d., Šešir 106. Vojna škola 490.

INOZEMSKA BORZA.

Curih: London 26.175, Newyork 517, Pariz 20.32, Milan 27.08, Madrid 74.10, Berlin 123.36, Dunaj 72.72, Beograd 9.126, Praga 15.3175, Bukařešta 3.07875, Budimpešta 90.25, Sofija 3.745.

Frekvenca na ljubljanski univerzi v zimskem semestru

Po številu slušateljev je že od ustanovitve prva tehnična, dočim je morala filozofska fakulteta letos prepustiti drugo mesto juridični

Ljubljana, 15. oktobra.

Inskripcija na ljubljanski univerzi kralja Aleksandra I. je bila sicer zaključena 9. tgn., vendar privajajo še vedno slušatelji z drugih fakultet v državi ali pa prestopajo na nove fakultete slušatelji, katerim se inskripcija dovoli glede na njih motivirane prošnje opremene s potrebnimi dokazili. Statistični podatki o obisku posameznih fakultet torej še niso definitivni, vendar se bistvene ne bodo več spremenili. Kazalo pa zanimivo sliko o zanimanju naše mladične za razne stroke.

Se v zadnjem poletnem in zimskem semestru je bila filozofska fakulteta na drugem mestu po številu slušateljev. Prvo mesto zavzema že od obstoja univerze sedeva tehnična fakulteta, kar je pač najboljši dokaz, da živimo v stoletju tehnike.

Značilno je, da je morala v tekočem letu filozofska fakulteta prepustiti drugo mesto po številu rednih slušateljev — juridični, ker je nedvomno tudi znamenje časa. Število slušateljev filozofske fakultete je kljub temu zelo visoko ker ima ta fakulteta 27 skupin, ki torej v tem smislu najobsežnejša in je izbira po posameznih strokah na večja.

Filozofska fakulteta ima skupino za teoretično matematiko, za uporabno matematiko, astronomiko, fizikalno, fizikalno-kemijsko, kemijsko-fizičko, kemijsko, praktično-kemijsko, mineralosko-geološko, biološko, fizikalno-geografsko, antropogeografsko skupino, skupino za narodni jezik, za narodni jezik in književnost, za narodno književnost, slovensko, klasično, orientalno, romansko-germansko skupino, skupino za narodno zgodovino, za občno zgodovino, za umetnostno zgodovino, za primerjalno književnost, etnološko, filozofska psihološko in pedagoško skupino.

V zimski semestru se je vpisalo na filozofske fakultete 327 rednih in 19 izrednih slušateljev, torej skupaj 346. V poletnem semestru 1929 je štela fakulteta 311 slušateljev, v poletnem semestru 1928 pa 298 slušateljev. Število slušateljev torej od semestra do semestra narašča, vendar tvo-

rije priprastek največ izredni slušatelji, katerih je bilo 14 v poletnem semestru 1928, 11 v poletnem semestru 1929; v tekočem zimskem semestru 1929-30 jih je pa že 19.

Na večji priprastek ima juridična fakulteta. Vzroki so različni. Državna uprava potrebuje vedno več uradnikov s fakultetno izobrazbo. Državne službe pa pridobivajo pologomo zoper vrednost in ugled, ki so ga imeli nekoč. V poletnem semestru 1928 je imela juridična fakulteta 278 slušateljev, v poletnem semestru 1929 je štelo 334. Med tem je 5 izrednih slušateljev, 329 pa rednih, torej 2 več kakor filozofska fakulteta.

Cepav naša medicinska fakulteta ni popolna, je priznana najboljša za začetni teoretični medicinski študij. In cepav je medicinski študij na daljši in razmeroma drag, kar igra pri naših študentih nemalo vlogo, je zanimanje zani od leta do leta večje. Frekvenca je bila v pol. semestru 1928 65, v pol. semestru 1929 73 v tekočem pa juna fakulteta že 95 rednih slušateljev.

Tehnična fakulteta je po številu slušateljev na prvem mestu že od obstoja. Absolviralo jo je neštejo slušateljev, ki uspešno delujejo v državnih in zasebnih službah kot pionirji tehničnega napredka. V poletnem semestru 1928 je bilo na tehnični fakulteti vpisanih 441, v poletnem semestru 1929 že 440, v tekočem se je pa vpisalo 493 rednih slušateljev, med temi 7 izrednih.

Tehnična fakulteta je popolna. Ima gradbeni, strojni, rudarski, kemijski, geodetski in oddelki za elektro in arhitekturo. Vse oddelke vodijo priznane tehnične kapacite, nekateri oddelki, kakor elektrotehnični so pa popolni in se kosajo z drugimi sličnimi v državi. Vzgoja tehničnega akademika narašča je na naši univerzi torej vzorna in zato ni čuda, da zavzema naša tehnična fakulteta prvo mesto po številu slušateljev, ki pa še od semestra do semestra narašča.

Obisk teološke fakultete je nekako slaten okrog 90 slušateljev od obstoja univerze.

Zopet atentat v Sofiji

Snoči so vrgli neznani storilci bombo v neko kavarno — Pet oseb je bilo smrtno ranjenih

Sofija, 15. oktobra. Sinoč je bil sredi mesta izvršen atentat na neko kavarno, v kateri so se običajno zbirali protogerovisti. Neznani storilci so vrgli okrog 9. zvečer v kavarno bombo. Bomba je s silno detonacijo eksplodirala, porušila del glavnega zidu in smrtno ranila pet oseb. Dve sta v bolnici umrli, ostale tri pa imajo tako težke poškodbe, da ni upati, da ostanejo pri življenu. Policija je v zvezi s tem atentatom, ki dokazuje, da med makedonstvujočimi še ni prišlo do pomirjenja in da se še vedno nadaljuje krvavo obračunavanje, aretrila 30 oseb, vendar pa se dvomi, da so med njimi pravi storilci.

Dve parniški katastrofi

V Indijskem oceanu je eksplodiral nemški parnik, v kanadskih vodah pa je nasedel ameriški parnik. — Vsi potniki so rešeni.

London, 15. oktobra. »Central News« poroča, da je na nemškem parniku »Hochst«, ki je nasedel v Indijskem oceanu na kleči, nastal po močni eksploziji požar. Posadka, ki je štela 28 mož, se je moral vkrčati v rešilne čolne. Sprejel jo je na krov parnik »Brockley Island«, ki je vozil v Suez. »Hochst« je imel na krovu gumi in kopro ter slične tovore.

London, 15. oktobra. Veliki parnik

»Empress of Canada«, ki je vzdrževal promet med Kanado in vzhodno Azijo in ki je vseboval 21.000 ton, je nasedel po noči v megli pri Vancouveru na čeri. Parnik je dobil pri tem tri velike luknje in je izgubljen, dočim se poroča, da ne obstaja nobena nevarnost za 200 potnikov, ki so se vozili s parnikom. Prihitali so namreč na pomoč parniki, ki so se nahajali v bližini in so sprejeli na krov potnike ponesrečenega parnika.

Šumske afere pred Državnim svetom

Beograd, 15. oktobra. Pred državnim svetom je bilo včeraj definitivno zaključeno dokazno postopanje v procesu proti višjim uradnikom ministrstva za šume in rude z generalnim direktorjem Stamenkovićem na čelu. Po zaključni besedi otočencev so bili zасlišani še strokovnjaki. Šumski in računski, ki so ocenili škodo, ki jo je zaradi nerealnega postopanja otočenih uradni-

kov trpela država, na 160 milijonov. Zvezčer je dobil besedo državnemu tožitelju, ki je v svojem govoru zahteval za vse otočenice najstrožjo kazeno. Razsodba državnega sveta bo objavljena prihodnje dni.

Cigan — nosilec liste

Praga, 15. oktobra. Kot nosilec liste stranke Stribernega v Novih Zamkih na Slovaškem je vpisan neki Joska Pihyk, ki je po poklicu primas ciganske godbe. Pihyk je načrtrje prvi cigan na češkoslovaški volilni listi.

Senzacionalen nastop bratislavskega župana dr. Okanika

Odložil je mesto župana, vse funkcije v češki agrarni stranki in vsa ostala mesta, ker se ne strinja z dosedanjim političnim sistemom

Bratislava, 15. oktobra. Na Slovaškem je vzbudil nenadni odstop bratislavskega župana dr. Okanika veliko pozornost. Dr. Okanik, ki je član češke agrarne stranke, je postal danes Osrednjemu odboru stranke v Prago pismo, v katerem pravi med drugim: »Z današnjim dnevom sem odstavljal kot bratislavski župan, kar sem bil nad 7 let. Umaknil se bom tudi iz vsega političnega življenja, ker se nočem več udeleževam političnega sistema, ki je dosedal vlast na Slovaš

Plenarna seja zbornice TOI

Zbornica pozdravlja novo ime in upravno razdelitev države - Maribor naj dobi okrožni inspektorat - Važni gospodarski problemi

Ljubljana, 15. oktobra.

Davi ob 9. je otvoril predsednik Ivan Jelačin ml. plenarno sejo zbornice za TOI.

Pozdravil je zastopnika vlade gg. dvornega svetnika dr. Matana in sek. načelnika dr. Rateje ter imenoval za overovalje zapisnika člane gg. Ložarja in Vrbiča ter prečital obširno

predsedstveno poročilo

V začetku pozdravlja historični akt Nj. Vel. kraja, s katerim je dal državi ime Jugoslavija in združil obe slovenski oblasti v dravski banovini v enotno upravno in gospodarsko področje, ki tvori obenem že od prevrata tudi področje ZTOI. Da se pri obsežni upravni reformi posebno naglaša gospodarsko delo kot glavna naloga banov, navaja ZTOI z najboljšimi nadami. Predsedstvo je pozdravilo odlok vladarju iz brzjavčnega kralju in ministru predsedniku kot izraz veselja in zadostenja gospodarskih krogov ob modrem državnem aktu vladarja.

V poročilu o splošnem stanju omenja zadovoljiv razvoj gospodarskega življenja z malimi izjemami, kakor težko vnočenje poljskih pridelkov.

V plodnem zakonodajnem delu, ki ga je izvršila vlada v preteklem polletju, je storjen velik korak napredka v izmenjanju zakonodaje. Ratificirani so mnogi važni mednarodni pakti, pa tudi mednarodne konference v Haagu in Ženevi, potrjujejo to dejstvo. Naša vlada je ratificirala Kelloggovo pogodbino in mednarodno konvencijo o odstranitvi uvoznih in izvoznih prepovedi in omejitve.

Važni dogodki za zbornično delovanje so tudi konferenca zbornic v Novem Sadu, Kongres mednarodne zbornice v Amsterdamu ter kongres zbornic in gospodarskih organizacij v Beogradu. Zbornica se je teh treh važnih prireditv udeležila in podala izčrpne referate.

Industrija in obrtništvo kaže dobro zaposlenost, pretežno za domače tržišča, ker je udejstvovanje v eksportu postalo tudi znanje skoraj nerentabilno. Vspršič tega počnjeva so zakonodajni akti, ki se pripravljajo v Beogradu, odločilne važnosti. Posebne važnosti je tudi vprašanje revizije socialne zakonodaje. Zbornice vsi države bodo v tem vprašanju postopale enotno in sporazumno, da se zaščiti delo v obojetansko pravični in sprejemljivi meri. Pravilnik o delovnem času je omogočil ureditev odpiranja in zapiranja obratovalnic v smislu želj gospodarskih krogov.

Med že uzakonjenimi načrti sta najvažnejša zakon o pospeševanju poljedelstva, ki je neke vrste okvirni zakon za niz specijalnih zakonov, kakor so zakon o pospeševanju živilnopravja, o vinu, o zadrugah, o agrarni reformi, o kontroli izvoza poljedelskih pridelkov itd., in osnovanje priviligerane agrarne banke za cene poljedelske kredite, ki ustvarjata za prostrane dele naše države nove smernice gospodarskega dela, pa je zato potrebno, da tudi naša zbornica pravilno oceni nov položaj in usmeri svoje udejstvovanje v pravi smeri.

Med poljedelskimi panogami je za naše kraje posebno važna živilnopravja, perutninarstvo in sadjarstvo, ker te tri panege prihajajo tudi v naši ožji eksportni bilanci v veliki meri v poštev.

Najvažnejša industrijska rastlina, hmelj, preživlja letos težko krizo, ki je žal trajnega značaja. Vprašanje je za naše prilike tako važno, da bi ga uvrstili v dnevni red razprav naših sej.

Posebno imenitno je pa vprašanje TUJSKEGA PROMETA.

Ta panoga gospodarskega udejstvovanja je modernega značaja in važnost tega gospodarskega problema trajno narašča, saj ni brez upravnosti nadeto v Italiji težji mladi gospodarski panogi, ki imajo potencial za uspeh. Zadnjih leta že, posebno na letos, je v naših krajeh tujsko gibanje doseglo tako lepo stopinjo, pa moramo z veseljem in zadovoljstvom ugotoviti, da je ta strošek donosa in izplačljiva. Uspehl in donos te stroke je bodrej in je treba temu gospodarskemu vprašanju posvetiti trajno pozornost ter skušati zadovoljiti tuje. Branili bi se resnice, ako se ne bi zavedali, da imamo mnogo še storiti, da priljubimo in omilimo bivanje dobrih tujih gostov, pa bo treba vsekakor imeti stalno pred očmi vprašanje novih hotelov in penzij v glavnih središčih za tujski promet. Trajno pozornost bo posvetiti tudi izboljšanju cest in potov, pa skrbeti osobito, da nam nadležen prah ne bo odganjal tuje.

RAZMERE V NASEM IZVOZU
se od leta do leta bolj komplikira. Pri trgovinskih poganjajih nismo dosegli omi ugodnosti, ki smo jih pričakovali, in se bojimo, da tudi bodoča pogajanja ne bodo v tem oziru vodila do boljših rezultatov.

Politika strednje v državnem gospodarstvu v letosnjem proračunu še ni mogla priti do vidnejšega izraza. Državni proračun za leto 1929/30 je bil pri rednem izdatku povečan za ce 450 milijonov dinarjev. Za prihodnji proračun pa se predvideva, kakor čujemo 10% znižanje izdatkov. Že sedanji materialni krediti so zelo ploči odmerjeni in ne dopuščajo nikakih nadaljnih redukcij. Nasprotno je v interesu prometa potrebno, da se materialni krediti primerno povečajo. Posebno velja to za pošto, železnište, ceste in vodne gradibe.

Vedno bolj poveča stopa pred nas vprašanje

VZGOJE SPECIALIZIRANEGA DO-MAČEGA NARASČAJA
za cezno industrije, predvsem za tekstilno

stroko. To je velik problem, ki je v bistveni zvezi z vprašanjem naše osamosvojitev na industrijskem polju. Zbornica prispeva v to namesto primerne podpore. Pomanjkanje iniciativnosti na industrijskem polju nam bo mogoče lečiti le na ta način, kako sistematično skrbimo za strokovno specijalizacijo domačega narasčaja na izozemskih šolah in tečajih. Le na ta način bo mogoče omejiti dotok in zmanjšati sedanji stresl in izozemcev v industriji.

Obširno se je bavila zbornica v letosnji poletni dobi z

VPRĀŠANJEM KOMUNIKACIJ.

Tudi na dnevnem redu današnje seje so tri poročila o stanju in potrebnih železniškega, cestnega, avtomobilnega ter poštnega prometa na zborničnem področju. V Beogradu smo sprožili vprašanje mednarodnih telefonskih kablov. Ob otvoritvi novega poslopa poštne hranilnice v Ljubljani sem povdaril zahtev slovenskega gospodarstva, da dobi svoje zastopstvo v upravi in nadzorstveni svetu poštne hranilnice ter da se denar, ki ga zbirajo podružnica v Ljubljani in ki izkazuje od 100 do 150 milijonov vlog, nalaga v tukajšnjih delavnih zavodih, da poživlja v obliki cenih direktnih kreditov domačem gospodarstvu. Tudi sem povdaril potrebo zgradb za izmenjevalne pošte za promet z inozemstvom, ki se vrši za vso zapadno in srednjem Evropo na postajah v Mariboru, Ljubljani in Jesenicah.

Mnogo si je prizadevala naša zbornica, da se ne uveljavlji 20% povišanje železniških tarif za premog, drva in gradbeni material v jesenski sezoni. Žal, da se nasi predlogi niso upoštevali in je stopilo to povisanje 1. septembra v veljavno.

Zelo važno je letosnje leto tudi

V DAVCNEM OZIRU.

Priredba davkov se vrši letos na podlagi novega enotnega zakona o neposrednih davkih. Odmera davkov se je vsled tega zavlekla do pozne jeseni. Zbornica si je prizadevala, da opozori vse davčne oblasti o gospodarskem položaju posameznih okolišev in s številnimi vlogami posredovala, da bi se dosegla čim gladkejša praksa. — Zbornica je tudi posredovala, da bi se uredilo odpisovanje neposrednih davkov v primerih, kjer bi prisilno izterjavljano ogrozilo eksistencne pogoje dolžnikov.

Z zakonom z dne 10. aprila je bila uveljavljena trošarska novela. Zbornica je, kakor vam je znano, lani v plenarni seji zahtevala popolno izmenjanje državnih trošarjev za vso državo. Tej načini zahtevi je končno ugodeno. Trošarina na vino in žganje se je razširila na vso državo. Tudi vprašanje oblastnih in občinskih trošarjev, ki so bile poprej stalen predmet pritožbe, se je reguliralo na enotnejši podlagi. Žal pa se je obenem preureduo pobiranje trošarine na vino na način, ki ne ustreza našim prilikam. Odpravile so se takozvane založne kletki, ki so bile za gostilničarsko obret zelo važne, a so nudile obenem finančni upravi popolno garancijo za pravocasno pobiranje trošarine. Težko breme je naložil interesentom nov trošarski pravilnik z uvedbo registrrov tudi za vino in pivo. Zbornica beleži baš na finančnem polju uspehe, ki so olajšali položaj.

Poslovno poročilo o podrobnom delovanju zbornice nameravam podati na prihodnji plenarni seji.

Po predsednikovem poročilu predlaga član Florjančič resolucijo, ki odobrava predsednikovo poročilo in povdaja aktualnost slednjih postulatov:

1. Pozdravlja Zgraditev novega uradnega poslopa Poštne hranilnice v Ljubljani. V zvezi s tem opozarja zbornica, da je potrebno dati gospodarskim krogom v naši dravski banovini sprito razviti in razširiti poslov Poštne hranilnice v naših krajevih primerno zastopstvo v centralni upravi in v nadzorstvenem svetu Poštne hranilnice.

2. Da se zgradi prej prepotrebne zgradbe za izmenjevalne pošte za promet z inozemstvom, ki se vrši za promet z vso zapadno in srednjem Evropo na postajah v Mariboru, Ljubljani in Jesenicah.

3. Da je nujno in neodložno potrebljati čim prejšnja zgraditev in razširitev kolodvorovskih naprav v Ljubljani.

4. Da se končno pristopi k uresničenju načrta za zgraditev novim potrebam pričasnega carinskega skladisa v Ljubljani.

5. Z vsem povdankom naglaša Zbornica za TOI neodložno potrebo zgradbe železniške zveze Slovenije z mojem, pozdravlja graditev prometnega trikota na Zidanem mostu z nadzorstvom in hrvaleškim priznanjem ter obrača pozornost železniškega ministristva na nujno potrebo izgradnje drugega trika na Zidanem mostu z Številom članstva.

Dosedanje državno subvencijo 50.000 Din je treba primerno zvišati in porazdeliti na avtonomne zavarovalnice sorazmerno s Številom članstva.

Upravo je poenostaviti; razbremeniti je nepotrebni formalnosti in prevelikega pismarskega dela uradni aparat, pa tudi interese same. Upravni stroški ne smejo presegati 10% vseh dohodka. Uvesti je absolutno karenčno dobo 4 dni.

Pogoje za prejemanje prostovoljnih članov je poostri. Od obveznega zavarovanja so izvzeti obrtniki-posredniki, če pridajo kakšni zadruži ali če zaposlujejo vsaj eno pomočno moč, koja ne spada v njih družino.

Za pravico do porodniških dajatev je uvesti 12mesečno karenčno dobo. Dečja oprema se dovoli samo ob vsakem tretjem porodu in to le v blagu. Za pravico do zavodnih dajatev, v kolikor ni boljših pojmov, ki vplivajo na delavnost zavarovalca, je uvesti enoletno karenčno dobo.

Podpredsednik g. Leopold Bruder je poročal o reviziji naredbe o legitimiranju trgovskih potnikov. Legitimacije naj bi se ne izdajale osebam, ki še niso dovršile 21. leto in nimajo dokaza, da so se najmanj 3 leta praktično udejstvovale v trgovini. Da se prepreči v bodoče kršitve predpisov o nabiranju naročil po trgovskih potnikih, naj se odvzame legitimacija potniku, ki bo že enkrat kaznovan zaradi take kršitve in eno leto po kazni se mu ne sme dati legitimacije.

Podpredsednik g. Ogrin je poročal o obrtnem pospeševanju. Zbornica je priredila tečaje za razne obrite, ki so bili dobro obiskovani. Povdaril je potrebo po sodelovanju glede pospeševanja obrite tako z državnim zavodom za pospeševanje obrite kar tudi z uradnimi z istim namenom, ki ga je doslej imel oblastni odbor. K prelago so se oglasili še zastopniki vlade dr. svetnik g. dr. Marn, g. Rebek in g. Oset. Vsi so naglasili potrebo po centralizirjanju vseh treh institucij za pospeševanje obrite, ne da bi posamezne izgubile samostojnost.

O reviziji socijalno - politične zakonodaje

je poročal zbor. taj. g. dr. I. Pless in povdaril potrebo smotrenje zaščite delavcev iz nacionalnih, kulturnih in gospodarskih ozirov, obenem pa zahteva, da ostane ta zaščita v najtejšem skladu z gospodarskimi prilikami in položajem in da v svojem razvoju ne prehititi razvoja gospodarstva, ki je predpogoj za vsako socialno udejstvovanje delavnikov. Treba je omogočiti najtejšo sodelovanje gospodarskih in socialnih stremljenj, da se omogoči razvoj gospodarstva in zasigura potrebno gmočno blagostanje delavstva.

Iz starvene kompetence zakona o zaščiti delavcev je izločiti rudarska in prometna podjetja. Omogočiti je podaljšanje delavnega časa v industrijskih podjetjih. Glede trgovin in obrtnih na naj se ustanovi 10-urni delavnik. Podaljšanje preko normalnega delavnega časa v industriji, naj se dovoli, če na podaljšanje pristane nadpolovična večina delavcev. Nadurno delo se plača s 25% poviškom, če ni drugega sporazuma med podjetjem in delavci. Določilo zakona glede omejitve poslovanja trgovin ob nedeljah na dve uri je izpremeti tak, da bo dovoljeno poslovanje 4 ure vsem trgovinam v krajih, kjer je bilo to običajno do izdaje zakona in se izkaže potreben. Glede nadomestka za nedeljsko delo naj bo pripuščeno svobodnemu sporazumu. Določila glede dečjih zavetij je treba čitati. Vmešavanje delavskih zaupnikov v spore često še bolj poostri napetost zavarije nepravilnega razumevanja nalog zaupnikov. Določila, ki se tičajo nalog delavskih zaupnikov je izpolniti. Določila glede delavskih legitimacij je črtati. Ostane pri dosedanjih knjižicah. Kazni za kršitve naj izrekajo upravne oblasti prve stopnje.

Delokrog inspekcije dela je izpopolniti tako, da se pri zaščiti delojemalcem vpoštevajo v isti meri tudi interesi delodajalcev. Ovadbe za kršitve je predložiti obretnim in razložiti, dokler se bolniško in nezgodno zavaranje v smislu stavljenih zahtev ne reorganizira tako, da se omogoči izvajanje starostnega zavaranja brez novih bremen.

Tajnik g. Mohorič je poročal še o hmeljski krizi in predlogih za ublažitev ter o stanju naših cest in potrebah avtomobilnega prometa dočim je njegovo poročilo o stanju in potrebah poštne, brzjavne in telefonske promete v Sloveniji ter o ovratu pri izvozu industrijskih izdelkov iz Slovenije zaradi pomanjkanja časa odpadio.

Tajnik dr. Pretnar je poročal o zbranju načrta uradnika za upravljanje delavskih razsodišč, ki je organizirano po vzoru sličnih razsodišč, kakor na borzi in predlagal imenovanje 42 razsodnikov, ki so bili vso soglasno izvoljeni.

O službeni pragmatiki je poročal predsednik Jelačin, da je treba predlagati splošne razsodišč, ki je organizirano po vzoru sličnih razsodišč, kakor na borzi in predlagal imenovanje 42 razsodnikov, ki so bili vso soglasno izvoljeni.

Anton Krejči je poročal o sezonskem 20% povišanju železniških tarif in predlagal, naj zbornica stori vse, da se povišanje ukine. Po prečitanju številnih samostojnih predlogov in kratki tajni seji je bila plenarna seja Zbornice TOI ob 13. zaključena.

Za okrožni inspektorat v Marijanovici

Zbornični član Anton Krejči in tovariši so stavili nujni predlog glede okrožnega inspektorja in njega sedeža v Marijanovici glaseče se:

Zakon o nazivu in razdelitvi kraljevine na upravnega območja ustvarja dravsko banovino in s tem odpravlja mariborsko oblast in veliko županstvo v Mariboru. V § 20. tega zakona pa je rečeno: Ce je treba, grupira minister za notranje posle po odobritvi predsednika ministrskega sveta z odločbo izvestne sreže v pojedinih banovinah v okrožne inspektorate in odrednih sedežih.

To določilo zakona je velike administrativne in gospodars

Dnevne vesti.

Napredovanje v poštni službi. Po ministruškem nalogu je sestavila oblastna poštuna uprava v Ljubljani seznam vseh uradnikov zvaničnikov in služiteljev, ki imajo po številu službenih let pravico do višje položajne skupine. Takih uslužencev je v območju oblastne poštne uprave približno 600. Seznam je bil že poslan v Beograd. Zadnji čas je poslala organizacija p. b. t. usluženec dopis na Savez, da se na merodajnih mestih zavzame za to utemeljeno prevedbo.

Za četrtto porotno zasedanje v tekočem letu so imenovani pri dež sodišču v Ljubljani za predsednika - predsednik dež sodišča Peter Šteršič ter sodniki okrožnega sodišča Anton Mlačič, dr. Adolf Kaiser, Jakob Antloga, dr. Milko Kranjc, dr. Milko Gaber, Anton Avsec, dr. Rudolf Sajovic in Ivan Kralj; pri okrožnem sodišču v Celju za predsednika predsednik okrožnega sodišča dr. Josip Kotnik, za namestnike sodniki okrožnega sodišča dr. Friderik Bračič, dr. Ivan Premschak in Valentin Levičnik; pri okrožnem sodišču v Mariboru za predsednika predsednik okrožnega sodišča dr. Fran Žihor, za namestnike podpredsednik okrožnega sodišča dr. Franc Pichler ter sodniki okrožnega sodišča Fran Posega, Janko Guzelj, Oskar Dev, Ivan Zemljčič, dr. Fran Vidovič in Franc Pečnik; pri okrožnem sodišču v Novem mestu za predsednika predsednik okrožnega sodišča Jurij Polenšek, za namestnike sodniki okrožnega sodišča Anton Kuder, Jakob Luzner in Božidar Romih.

Tolmač nemščine. Višje doželnje sodišče v Ljubljani je imenovalo notarskega kandidata v Gornji Radgoni Maksa Menhartja za tolmača nemškega jezika pri okrožnem sodišču v Mariboru.

Prva konvencija kraljevine Jugoslavije. V Varšavi je bila v soboto podpisana mednarodna konvencija o zrakoplovem pravu. Zanimivo je, da je to prva konvencija, ki jo je podpisala naša država kot kraljevina Jugoslavija.

Mednarodna konferenca o voznem redu. Od 15. do 27. tm. se bo vršila v Varšavi mednarodna konferenca, na kateri se bo razpravljalo o novem voznem redu, ki stopi v veljavlo 15. maja 1930. Našo državo bodo zastopali pomočnik generalnega direktorja ing. Leonid Fanić, inspektor Mihailo Jovanovič, zastopnik zagrebške direkcije Josip Horvat, zastopnik subotičke direkcije Stevan Jurkovič, zastopnik beograjske direkcije Adam Ugrinič, zastopnik ljubljanske direkcije Milan Petek in zastopnik Jadranske plovilne direktor Dubrešić.

Nova člana monopoliske uprave. Za nova člana monopoliske uprave sta bila imenovana Mita Dimitrijevič in dr. Milivoj Jambršak.

Poroča. V Žalni na Dolenjem se je danes poročil znani lesni industrialec g. Javornik z gdč. Tončko Javornikovo. Mladina zakoncem želimo obilo sreče!

Razveljavljen razpis zdravniške službe. Okrožni urad za zavarovanje delavcev v Ljubljani razveljavlja razpis službe pogodbenega zdravnika specjalista za zdrozdrevništvo.

Razpis natečaja za načrte novega poslopja. Osrednji urad za zavarovanje delavcev v Zagrebu namerava zgraditi v Mariboru uradno poslopje za mariborsko ekspozituro Okrožnega urada za zavarovanje delavcev v Ljubljani. Za idejne načrte razpisuje javen natečaj, katerega podrobnosti so razvidne iz »Uradnega lista dravske banovine« št. 102 z dne 15. t. m.

Iz »Uradnega lista«. »Uradni list dravske banovine« št. 102 z dne 15. tm. objavlja oblike žigov, s katerimi je žigosati merila, merilne priprave, stoklenice, posode, sode ter izdelke iz zlate, srebra in platine, naredbo, s katero se izpreminja uredba o ureditvi, področju in območju kontrole mer in dragocenih kovin, pravila o pregledovanju in žigosanju, oblike, sestavi in zaznamovanju steklenic in posod za točenje alkoholnih piča in mleka ter narodbo, s katero se spreminja uredba o ureditvi, področju in območju kontrol sodov.

Pevski zbor slovaških učiteljev v Beogradu. Poročali smo že, da priredi pevski zbor slovaških učiteljev koncertno turnejo po Jugoslaviji. Slovaški učitelji so tedeni prispieli v našo državo in drevi prirede v Beogradu koncert. Zbor šteje 52 članov. Slovaški učitelji prirede koncert tudi v Ljubljani in v Zagrebu. V Beograd so prispieli iz Subotice. Na kolodvoru so jih pozdravili zastopniki pевskih društva, beograjskih učiteljev, Češkoslovaško - jugoslovenske lige in mestne občine.

Smrtna kosa. Davi je umrl v Ljubljani vdova oficijala finančne prokurature ga. Josipina Jahn, roj. Müller. Pogreb bo v četrtek ob 15 z Vidovdanske ceste. Blagji spomin! Težko prizadeli rodbini naše iskreno sožalje!

Vreme. Vremenska napoved nam obeta megleno, lepo vreme. Včeraj je bilo po večini krajev naše države lepo. Najvišja temperatura je znašala v Splitu 21, v Zagrebu 16, v Mariboru in Beogradu 15, v Sarajevu 14, v Ljubljani 13.8, v Skoplju 12 stopinj. Davi je kazal barometer v Ljubljani 77.2 mm, temperatura je znašala 3.6.

Slovenci v Ameriki. V kraju Kansas City je umrl slovenski plionir Jurij Veselič v starosti 55 let. V Kansas City je bil 30 let. Udejstvoval se je marljivo pri raznih slovenskih društvenih, ki ga bodo težko pogrešala. — Družini Gerdešič v Chicago je umrla 3 mesece starica hčerka Pavlinja. — V Clevelandu je bila koncert septembra otvorena slovenska trgovska razstava. — V Chisholmu, država Minnesota, je avtomobil povozil 10-letnega Franka Petriča. Dečka so s težkimi poškodbami prepeljali v bolničko, kjer se bori s smrtno. — Istotam je umrl Miha Balič. — V kraju Ely, država Minnesota, se je poneseval Martin Pečarič. Na lovnu se mu je puška nenadoma sprožila. Krogle mu je prestrelila nogo v stopalu.

Pojasnilo trgovcem delodajalcem. Od OZUD smo prejeli: Okrožni urad za zavarovanje delavcev prejema od trgovcev-delodajalcev vprašanja, v koliko so po zakoni predpisani dolžni, da v smislu okrožnice Zveze gremijev trgovcev v Ljubljani svoje uslužence odjavijo pri okrožnem uradu in prijavijo pri Trgovskem bolnišču in podpornem društvu v Ljubljani v bolniščo in nezgodno zavarovanje. Da urad prističi takva vprašanja in da odgovori na dosedaj došla vprašanja, pojasnjuje: Predpisom zakona o zavarovanju delavcev je v polni meri zadoščeno tako so usluženci še v naprej zavarovani pri okrožnem uradu. Zavarovanje pri Trgovskem bolniščem in podpornem društvu je le fakultativnega značaja in dopustno le za one uslužence, ki so obenem tudi člani Trgovskega društva »Mercur«. Tudi pri tem predpogoju pa mora le uslužbenec sam pristati na zavarovanje pri Trgovskem bolniščem in podpornem društvu v Ljubljani, delodajalec sam nimra pravice odločitve.

Tragedija Ljubljana na morju. V ponedeljek zvečer je parnik finančne kontrole »Neznanji junaki pred Urinjem naletel na zapuščen čolnič. Parnik je pristal pri čolniču, v katerem so mornarji našli čepico mornariškega častnika, mornariško sabljico in prazno listnico z legitimacijo na ime Franca Peterca, administrativnega mornariškega podporočnika. S čolna sta v morje viseli dve vrv, na eno je bil privezen kamn. Podporočnik Peterca je rodom Ljubljana in je bil na Sušaku dobro znan. V nedeljo po popoldne je s čolnom obalne komande odveslal na morje. Rekel je znancem, da se hoče odpeljati v Zurkovo. Vse kaže, da je Peterca izvršil samomor.

Uboj pri Hčanku koruze. V selu Celine pri Zagrebu so v soboto zvečer ličkali koruso. Zbrani fantje in dekleta so peli in pilni v bili dobre volje. Vino jim je pa stopilo v glavo in nenadoma je nastal preprič med Stjeponom Žagmestrom iz Marije Gorice in Petrom Jakoličem iz Celine. Med prepričem je Jakolič pograbil želesno palico in udaril Žagmestra tako močno po glavi, da se je siromak okrvavljen in nezvesten zgrudil. Prepeljali so ga v bolničko, kjer je pa kmalu umrl, ne da bi se zavedel. Ubijalca so orožniki arretirali.

Strašna tragedija slovenske družine v Ameriki. V prijazni naselbini Eveleth, država Minnesota, v Ameriki, se je koncem septembra pripetila nenavadna nesreča, ki je težko prizadela slovensko družino Lavrič. Plin, ki je v noči od 24. na 25. septembra uhajal iz cevi, je zastrupil skoro vso Lavričeve rodbino. Zastrupljenju so podlegli 75-letni oče Frank Lavrič, njegova 56-letna žena Ivanka, njuna 23-letna hčerka Mary ter hčerkini otrok, 2-letni Robert Frank Bradač. Plin je omoril tudi 25-letnega sina Frančka Lavriča, katerega pa so v zadnjem hipu rešili. Pogreb nesrečnih žrtev se je vršil še istega dne ob ogromni udeležbi prebivalstva, zlasti pa Slovencev iz Eveletha in bližnje okolice, ki globoko sočutstvujejo z nesrečno rodbino.

Strašna tragedija slovenske družine v Ameriki. V prijazni naselbini Eveleth, država Minnesota, v Ameriki, se je koncem septembra pripetila nenavadna nesreča, ki je težko prizadela slovensko družino Lavrič. Plin, ki je v noči od 24. na 25. septembra uhajal iz cevi, je zastrupil skoro vso Lavričeve rodbino. Zastrupljenju so podlegli 75-letni oče Frank Lavrič, njegova 56-letna žena Ivanka, njuna 23-letna hčerka Mary ter hčerkini otrok, 2-letni Robert Frank Bradač. Plin je omoril tudi 25-letnega sina Frančka Lavriča, katerega pa so v zadnjem hipu rešili. Pogreb nesrečnih žrtev se je vršil še istega dne ob ogromni udeležbi prebivalstva, zlasti pa Slovencev iz Eveletha in bližnje okolice, ki globoko sočutstvujejo z nesrečno rodbino.

— Žalostna usoda pijačnika. Posestnik Niko Jaušič iz Vlačislava, okraj Kopravnica pri Jesenicah, je začel nedavno popovati, zanesljiv je družino in spravil svoje gospodarstvo na rob propada. V nedeljo zvečer se je zopet preveč nalezel vina in se vrčal pozno noči domov. Pred hišo tamoznjega logarja pa se je onemogoč zgrudil. Logar je stopil iz hiše. Bil je prepričan, da je Jaušič padel v pijačnosti. Prenesel ga je v hišo, kjer je pa preseñečen ugotovil, da je bil nesrečno zaboden. Na prsih je bil globoko rano, iz katere je curljala kri. Jaušič se je sicer zavedel, bil pa je tako pijač, da ni mogel povedati, kdo ga je zaboden. Včeraj je poškodbam podlegel. Osimko državno pravdinštvo je zahtevalo obdukcijo trupla.

Zavraten zločin. Poročali smo nedavno, da je bil v gozdu Liget pri Vukovaru zavratno umorjen trgovec Čedomir Brkić, ki se je vratil s sejma. Morilec ga je udaril s sekiro po glavi in ga oropal. Našel pa je pri njeni sami 30 Din. Kot morilca so te dni orožniki arretirali 26-letnega Ignata Stanislavjeviča. Zanimivo je, kako so mu prinesli na sled. Stanislavjevič je doma ukraidal 1500 Din in ves teden popival. Roditej so ga osumili tatvine, preiskali so njegovo postelj in našli v nji listnico ter 30 Din. Pri listnici je bila okrvavljenia srca. Nič hudega sluteč, so roditelji obvestili orožnike, ki so Stanislavjeviča arretirali. Fant je zanikal umor in zatrepal, da je srca okrvavljenia od ukradene kokoši, katere je zakljal. Končno je priznal umor in povedal, da je za zločin vedel tudi njegov priatelj Sava Državljević. Policia je Stanislavjeviča in Državljeviča izročila sodišču.

Napredovanje v poštni službi. Po ministruškem nalogu je sestavila oblastna poštuna uprava v Ljubljani seznam vseh uradnikov zvaničnikov in služiteljev, ki imajo po številu službenih let pravico do višje položajne skupine. Takih uslužencev je v območju oblastne poštne uprave približno 600. Seznam je bil že poslan v Beograd. Zadnji čas je poslala organizacija p. b. t. usluženec dopis na Savez, da se na merodajnih mestih zavzame za to utemeljeno prevedbo.

Iz Ljubljane

—lj Drajspetpedetnico svojega delovanja pri znani tvrdki F. Trdina je praznoval včeraj poslovodja te tvrdke g. Franc Adamič. Čestitamo jubilantu, priznemu strokovnjaku in narodnemu delavcu!

—lj Obnova hiš. Trgova Medena dvodnadstropna hiša, ki stoji na vogalu Jurčičevega trga in Cevljarske ulice, bo dobila okusno zunanjost. Na eni strani je že napravljen oder, da bodo omet obnovili in stegne prebelili. Hiša stoji na zelo prometnem kraju ter je prav zato še bolj umestno, da se temu primereno obnovi. — Lasbacherjeva visokopritlična hiša v novi, še ne dograjeni ulici, ki gre vzpostavno s Samotno ulico, se tudi beli. Za obnovo pomanjkljivega ometa in beljenje zidov je še ugodno vreme.

—lj Prodaja starih znakov. Filatelistom in zbiralcem starih porabljenih znakov sporoča poštna uprava ponovno, da bo prodala dne 21. t. m. v svojem skladislu na Sv. Jakoba trgu štev. 2 118 vreč Škatiranih spremnik z napisanimi in prežigosanimi znakmi ameriške in londonske izdaje. Vsaka vreč tehta bito 25 kg in je za vsako vreč treba položiti jamčevine Din 20. Kdor ne bi položil jamčevine, se ne mgre udeležiti dražbe.

—lj Sadni sejem v Ljubljani. V soboto 19. t. m. ob 9 dopoldne se otvori sadni sejem v paviljonu »G« ljubljanskega velesejma. Sadjarško in vrtinarsko društvo je v zvezi z upravo velesejma razstavo včeraj pripravilo. Razstavljenih bo 1500 do 2000 zaboljivih krasnega sadja. Vse boljše sadje bo tudi okusno opremljeno in vsekodnevno predstavljeno s papirjem. Predvsem bodo zastopane slednje vrste jabolk: Ananas, zlata parmena, bellfleur, pisani kardinal, bismark, kanadska reneta, landesberška reneta, bobovec, mošančkar, londonski peping, boskopski kosmat, janataš, šampanskaja reneta, baumanova reneta itd. Hrušk bo manj, vendar bo vmes nekaj odličnih vrst in najomejno samo avražčko, blumenbahovko in pastorovko. Ves čas razstave bodo na mestu sadarski strokovnjaki občinstvu na razpolago in kupcem za vagonke do dobave. Sadje bo vloženo v ameriške zaboljivine po 20–25 kg. — Sadje bo vloženo strokovnjaku, ker so vlaganje prevzeli sadarski strokovnjaki Sadarskega in vrtinarskega društva v Ljubljani. Kdor reflekira na lepe kanadke, na zlate parmenne, lepe bellfleure, lancberške renete, ananas renete. Baumanove renete itd., dalje na trpežne mošančarje, bobovec, londonske pepinge in drugo, naj pride med 19. in 24. oktobrom ogledati sadišni sejem na ljubljanskem velesejmu. Cene bodo zelo ugodne. Priporočamo vsem, naj ne odlasa na zadnji dan, ker je povpraševanje po sadju že sedaj navzve dober letini izredno veliko. Lani je bilo sadje že prve dni po otvoritvi razstave razprodano in zamudniki so razočarani odšli. Letos bo sejem sicer izredno bogato založen, ali vendar, kdor preje pride, ima večjo izbiro.

—lj Urušenje gleđ, igračev — Jugoslovje odbor Ljubljana. Redni občni zbor se vrši v nedeljo dne 20. tm. ob 10. uri dop. v opernem gledališču (zborova dvorana). Odbor —lj Esperantski tečaj na Šentjakobski šoli. Z rednim poukom se prične danes dne 16. t. m. ob 19. Priglasiti se more še vsakdo, včerina mesečno Din 15, za dijake Din 10.

—lj Zopet samomor na Viču. Snoči se je po Viču raznesla vest, da je skočil pod vlak parketar Tone Terglav. Skočil je pod vlak na železniškem prelazu pri Novi vasi. Samomorilka je opazil žagar France Sterle iz Nove vasi, ki je stal pri prelazu. Terglav mu je pred prihodom vlaka pripovedoval, da si bo končal življenje, češ da ne more več živeti. Žagar je mislil, da se šali, ko je videl, da hoče Terglav res skočiti pod vlak, ga je zagrabil za roko, pa se mu je samomorilec iztrgal in se bliskoma pognal pod tržaški tovorni vlak, ki ga je strahovito raznesaril. Truplo in razmesarjene dele telesa so pobrali, položili v krest in prepeljali v mrtvaniščo na Vič. Terglav je bil rodom iz Fürstenfelda, star 21 let in pristavljen na vstop v pristavo na Šentjakobskem prelazu. Roke imam izredno dolge, kar je zopet posledica plavjanja. Abnormalno razvito mišičevje pomeni za žensko teleso ene nežnosti in nukavnosti, brez katere se lepe ženske ne moremo misliti. Ako pride bolezni, mora oslabljeno telo pomagati preživljati vse te krepke mišice. Od tenisa dobi ženska na rokah oteklinam podobne mišice, obraz pa dobi ostre poteze, da postane grud. Pri plavjanju se nabere maččoba baš tam, kjer bi jo najmanj želeli. Tu je ples Škoduje ženski lepoti, če ga preveč gojimo. Akrobatična nam utrdi mišice tako, da smo podobne atletom. Sicer pa napravi vsak sport iz ženske nekako bitje srednjega spola.

Betty Grimes sanja o udobnem življenju mačke. Čim bolj pase lenobo, tem srečnejša je. Po mojem mnenju vpliva sport tudi na dolgost slovenskega življenja. O tem bi vedeče največ povedati zavarovalnice. Ljudje, ki intenzivno gojejo sport, večinoma ne dočakajo visoke starosti. Sport, ki ne služi samo za zabavo in kratek čas, je največji sovražnik lepot, kar velja seveda samo za sport, ki ga gojimo z našenom, dosegi nove rekordi.

—lj K

Augustus Muir

15

Črna maska

Roman

Da. Našla sem dokaj zavajivo dva njena bivša uslužbenca v ječu zradi zahrbrih načrtov v sleparij. Zadnja tri leta sem pomagala materi v trgovini in tudi jaz sem obema zaupala. Toda ves čas ju je moral moj oče podkupovati.

Kaj poveste! Vaš oče je bil res pravi navihanev.

Pravi navihanev? — Rosamundi so se zaskrile oči. — Saj sem vam pravila, da je imel Colensa in vse druge-pajdaše v oblasti in spretno je nakopčil dokaze proti njim. Zato si je dal napraviti v hiši jekleno dvorano. Gotovo ste že slišali da imajo tudi zločine svojo čast. Edino dobro delo, ki ga je storil moj oče v življenju, je bilo, da je postal pred smrtno po Fairfaxe in mu prisnal, koliko hudega je storil moji mate-

ri.

Če govoriva o spovedih, — je dejal Hepburn. — bi se lahko tudi jaz spovedal. Prečitajte tole pismo. In tote tudi. Prvo je namenjeno Meikleju, mitemu lakaui. Drugo sem pisal prijatelju Crozieru Tatiju. Za vsak slučaj brzojam v zutraj obema, iz psem pa zvesta vse podrobnosti.

Rosamunda ga je začudeno pogledala.

Da, — je nadaljeval smeje, — to se tiče tudi vas. Prečitajte, potem vam pa pojasnim vse. Vse sem dobro premisli. Ste pod mojo zaščito in ostanete pod njo, dokler vas ne izročim Fairfaxu v varstvo. Ste razumeli? Ne, prosim, zapomnite si, da ne odpotujem s Crozierom Tatiju na Sredozemsko morje. To je že sklenjeno. Ne želim ne očitkov, ne hvaležnosti.

Umolknil je in si prizgal cigareto.

Nekaj je, kar morava najprej uredit, — je nadaljeval. — Jasno je, da mora priti Colenso s svojimi pajdaši v jekleno dvorano, če hoče odnesti zdravo kožo. Jasno je tudi, da ste vi že bili v nji in da ste izpremenili kombinacijo ključavnice ne glede na to, kaj ste odnesli.

Da, izpremenila sem jo, — je pritrila Rosamunda. — Spomnila sem se še pravočasno. To je bil tudi del Marlowega načrta.

Imenita ideja. Ali ste pa pozabili, kaj je dejal Colenso, ko se je prepričal, da ne more odpregi vrat? Mož je mislil resno. Iskal vas bo. Vsako sredstvo mu bo dobrodošlo samo da vas najde. In če se mu to posreči, vas prisili izdati skrivnost ključavnice. Slišite? Prisili vas.

Rosamunda se je naslonila na stol in molčala.

Ne govoriva o tem, — je nadaljeval Hepburn. — Saj vas ne najde. Skleml sem odpotovati z vami na Škotsko, in sicer čim prej. Pirat Crozier Tata ima tam hišo. Lani sem bil pri njem na lov. Kraj je zapisčen, da bo vsekogar ni nobene vasi. Crozieru Tatiju sem napisal baš toliko, kolikor je treba, da bo vedel, da kaj gre. Bratu bo brzjavil, naj nju pričakuje. Ostaneva tam v samotrem kraju, kamor ne seže Colenova roka, dokler ne pripluje »Strathallan« v Glasgow. Kako vam ugaja ta načrt?

Imeniten je, — je odgovorila Rosamunda navdušeno. — Nič nimam proti. Storim vse, kar mi zapoveste. Pripravljena sem odpotovati vsak čas.

— Čim prej, tem bolje, — je dejal Hepburn in pogledal na uro. — Koliko je ura? Vražja strela, ustavila se je! Zdi se mi pa, da se začne kmalu daniti.

Stopil je k oknu in odgrnil zastor. Bila je še tem, toda na obzorju je napočila jutranja zaria. V sobi je bilo pa dovolj svetlo, da je zagledal tik pri oknu obraz, ki je hitro izginil v temo.

Edina neda

Hepburn je nepremično obstal. Vedel, da bi se z najmanjšo kretnjo izdal, da je neznanca opazil. Vtaknil je roke v žep, se ozrl na nočno nebo in znova zagnil okno. Niti Rosamunda ni opazila niti posebnega v njegovem vedenju. Ko se je obrnil, je opazil, da se češe pred zrcalom.

Cujo, Rosamunda!

Povsem naravno jo je poklical po imenu. Zdela se je, da tudi ona nima niti proti. kajti Hepburn je postal njen zaščitnik.

— Naletela sva, — je dejal, hoteč ji previdno povedati, kaj je videl.

— Na kaj sva naletela? — Nataknila si je klubček na glavo, popravila pod njim lase in se obrnila k Hepburnu.

Nagubančeno Hepburnovo čelo in sprej oči so pričale, da gre za nekaj važnega.

— Kaj se je pa zgodilo? — je vprašala začuden. Ozrla se je na svojo aktovko. ležeč na mizi.

— Kaj hujšega si sploh ne morem misliti. Prijatelji Colenso je naju izsledil.

— Hotel se je zasmehati, pa ni mogel. — Toda to še ne pomeni, da morava poloziti orožje in obupati.

Njegovo prizadevanje, prihraniti ji strah, se ni obneslo. Ozrla se je po sobi in stopila k oknu, da bi odgrnila zastor. Hepburn jo je v zadnjem higu prijet na roko.

— Ne smete pogledati skozi okno — na vrtu so.

— Oni? Mislite ...

— Da. Ko sem odgrnil zastor, sem opazil enega teh lopovov. Mislim, da je prisluškoval najnemu pogovoru. Ti lopovi so nuju zasledovali od Londona ali pa so uganili, da se napotite sem.

Rosamunda je stala nepremično. Držala je aktovko v roki in gleda Hepburnu naravnost v oči.

— Vedo mnogo več, nego si mislili, — je nadaljeval s pritajenim glasom. — Za to hišo so morali vedeti. Morda — morda so slišali vse, kar sva govorila.

— To moram izkoristiti. — je zaščetal in si zapel svršnik. — Zda pa poslušate. Rosamunda. Mislite si, da ste pridina, ubogljiva deklica. To pomeni, da storite vse, kar vam zapovem. Preostaja nama edina neda. Mislim, da namenjavajo ti lopovi vdreti v hišo in nju presenetiti. Saj ne vedo, da sva nju opazila — in to je edino, kar name ugotuje koristiti. To prednost morava dobro izkoristiti. Ste pripravljeni?

— Da.

— In storite, kar vam zapovem?

Malo je pomislila in prikimala.

— Dobro, — je dejal Hepburn. — Ostanite trenutek tu.

Odšel je v vežo in nastavil uho na vrata.

— To je v redu, — je zaščetal in se vrnil v jedilnico. — Za enkrat je še vse dobro. Zdaj lahko še upava na rešitev.

Ta čas je prizgal drugo svečo na mizi.

Ljubljanski mestni davek na automobile

Iz krogov Avtomobilskega kluba nam pišejo:

Poleg državne letne takse in oblastnega daveka na motorna vozila so obvezani plačevati lastniki avtomobilov, ki stalno garagejajo v območju Ljubljane še tako značni mestni davek ter mitnino v znesku 10 Din ob vsakokratnem hodou čez užitinsko linijo v mesto. Izjemoma je dovoljevala mestna občina plačevanje mitnine tudi v obliki letnega pavšala, katerega višina je bila določena na podlagi statističnih ugotovitev o številu prehodov dotednega vozila čez užitinsko linijo.

Ni treba povedati, da značita ti dve dajatvi v resnicu obdavčenje, ki zadeva občutno vse ljubljanske avtomobiliste, kajti mestni davek in mitnina, pa čeprav tudi pavšalirana, sta v mnogih principih presegajoči višino letne državne takse 3000 Din.

Z ozirom na sklicevanje občine na obrambo mestnih cest in ulic po motornih vozilih, bi bilo recimo v redu, da zahteva občina za to obrabo, ki pa najbrže tudi ne bo tako velika, neko odškodnino v obliki mestnega daveka.

Znotraj ljubljanskih mitnic laško cirkulira vozilo noč in dan in uporablja po milijonih cest, drugo vozilo, ki plačuje isti mestni davek in večji del samo garazira, pa nai plača ob vsakem prehodu čez linijo mitnino, zato ker mestnih cest ne ali le malo rabi? To se se težje občuti, če stanejo lastniki avtomobila recimo na Viču, pod Rožnikom, v Mostah itd., a ima dnevne opravke v mestu, ali celo trgovino. Priporavnite je namreč treba, da so zavezana vozila mestnemu davku, če garazirajo do 20 km zunaj ljubljanske občinske meje.

Cisto umilivo, da je povzročilo tako stanje doka nevolje med ljubljanskimi avtomobilisti, kajti treba je zopet povedati, da danes avtomobil ni več lukus, privilegij samo premožnih slojev, temveč v izvrševanju dnevnih poslov nadvse potrebitno prometno sredstvo, katero naziran je si, kakor smo domnevati, utrlo bot tudi pri centralnih občinah, ki streme za tem, da se mitnine, kot ovira razvoja prometa dočela ukinejo.

Tukajšnji Avtomobilski klub, kot edina statutarčno poklicana institucija za varstvo interesov avtomobilizma, je v pravilnem umevanju krivičnosti dvojnega obdavčenja ljubljanskih avtomobilistov stremelj predvsem za tem, da se na prej mitnino sploh odpravi in sicer za vse avtomobile. Ker pa je mestna občina ljubljanska potom svojih funkcijonarjev izjavila, da nikakor ne more pristati na znižanje dodesanih prejemkov iz postavke dakov v motornih vozilih in mitnine, ker nujno potrebue sredstva za vzdrževanje svojih cest, e bil primoran Avtomobilski klub, da osloni svoj načrt, ki ga je predložil mestni občini, na to dejstvo in da v okviru dodesanja iznosa mestne davčnine in mitnine na motorna vo-

zila, isto pravilčnejše in zanesljivejše porazdeli na posamezne obekte. Ker je stala mestna občina na stališču da obdavčuje avtomobile zaradi obrabe cest, je bilo treba poiskati drugačno bazo za obdavčenje — čista teža vozila — torej teža brez orodja, rezerv itd., teža, ki se uporablja tudi pri odmeri oblastnega davka in je ta način obdavčenja upeljan tudi v vseh moderniših odredbah drugih držav.

S tem bi bilo doseženo dvoje: manjši in lažji voz bi plačal manj, kot pa težji, dočim je temeljila dodesaj diferenca na konjinskih silah in je n. pr. mali Peugeot plačal ravno toliko kot dvakrat težji voz, kake druge znamke, daje je plačeval novi Ford celih 1000 Din več kot Ford starejše tipa itd. Dale bi bil dosežen glavni uspeh v tem, da bi bila odpravljena mitnina.

Zaradi zaksnele odobritve letosnjega mestnega proračuna je nastalo nekako interinno stanje, tako da občina še ni predpisovala davka, pač pa je sprejela kot akontacijo vplačila, ki so jih posamezniki položili v višini lanskotnečne davka. Sele te dni je bila končna odobritev proračuna razglasena v »Urodnem listu« št. 97.

Iz razгласa konstatiramo, da žalibog predlog Avtomobilskega kluba ni bil v celoti sprejet. Zavrnjena je bila ena glavnih točk v bistvu samega predloga, namreč odprava mitnine za ljubljanske. že itak mestnemu davku podvržene avtomobile. Sprejet pa je bil okrnjen predlog odmerev davka.

Tako vidimo, da bodo plačevali osebni avtomobili ob vsakih začetnih 50 kg čiste teže 70 Din, kar je smatrati kot znosljivo in težje male vrednosti avtomobile in teh je pač na več Ford-avto (novi model) bo plačal okrog 1400 Din mesto dodesanih 2500 Din. Ravnotakdo bodo plačevali nekaj manj Chevrolet, stari Ford itd. sploh vozila manj kot 1100 kg čiste teže. Avtomobili, ki so plačevali dodesai 2500 Din mestnega davka letno, bodo na boljšem, v kolikor so lažji od 1750 kg. Prizadeti pa bo še nadalje avtomobili s težo nad kg 1100, v kolikor so bili dodesai obdavčeni zaradi manj kot 30 HP s samo 1500 Din.

Akorav je uvedba obdavčenja na principu čiste teže pravzaprav že sama na sebi uspe, ker je tako obdavčenje najpravilčnejše z ozirom na razlog, s katerim mestna občina opravičuje obdavčenje, moramo vendar konstatirati, da je bilo bistvo predloga Avtomobilskega kluba v zahtevi po odpravi mestne uvoznine ali takozvane mitnine za ljubljanske avtomobiliste, katero zahteva pa je mestna občina, kakor vidimo odbila.

Zato smatra Avtomobilski klub, sekacija Ljubljana to vprašanje navzlini desetletje, da se ne bi upravljalo z ozirom na razlog, s katerim mestna občina opravičuje obdavčenje, moramo vendar konstatirati, da je bilo bistvo predloga Avtomobilskega kluba v zahtevi po odpravi mestne uvoznine ali takozvane mitnine za ljubljanske avtomobiliste, katero zahteva pa je mestna občina, kakor vidimo odbila.

Zato smatra Avtomobilski klub, sekacija Ljubljana to vprašanje navzlini desetletje, da se ne bi upravljalo z ozirom na razlog, s katerim mestna občina opravičuje obdavčenje, moramo vendar konstatirati, da je bilo bistvo predloga Avtomobilskega kluba v zahtevi po odpravi mestne uvoznine ali takozvane mitnine za ljubljanske avtomobiliste, katero zahteva pa je mestna občina, kakor vidimo odbila.

Zato smatra Avtomobilski klub, sekacija Ljubljana to vprašanje navzlini desetletje, da se ne bi upravljalo z ozirom na razlog, s katerim mestna občina opravičuje obdavčenje, moramo vendar konstatirati, da je bilo bistvo predloga Avtomobilskega kluba v zahtevi po odpravi mestne uvoznine ali takozvane mitnine za ljubljanske avtomobiliste, katero zahteva pa je mestna občina, kakor vidimo odbila.

Zato smatra Avtomobilski klub, sekacija Ljubljana to vprašanje navzlini desetletje, da se ne bi upravljalo z ozirom na razlog, s katerim mestna občina opravičuje obdavčenje, moramo vendar konstatirati, da je bilo bistvo predloga Avtomobilskega kluba v zahtevi po odpravi mestne uvoznine ali takozvane mitnine za ljubljanske avtomobiliste, katero zahteva pa je mestna občina, kakor vidimo odbila.

Zato smatra Avtomobilski klub, sekacija Ljubljana to vprašanje navzlini desetletje, da se ne bi upravljalo z ozirom na razlog, s katerim mestna občina opravičuje obdavčenje, moramo vendar konstatirati, da je bilo bistvo predloga Avtomobilskega kluba v zahtevi po odpravi mestne uvoznine ali takozvane mitnine za ljubljanske avtomobiliste, katero zahteva pa je mestna občina, kakor vidimo odbila.

Zato smatra Avtomobilski klub, sekacija Ljubljana to vprašanje navzlini desetletje, da se ne bi upravljalo z ozirom na razlog, s katerim mestna občina opravičuje obdavčenje, moramo vendar konstatirati, da je bilo bistvo predloga Avtomobilskega kluba v zahtevi po odpravi mestne uvoznine ali takozvane mitnine za ljubljanske avtomobiliste, katero zahteva pa je mestna občina, kakor vidimo odbila.

Zato smatra Avtomobilski klub, sekacija Ljubljana to vprašanje navzlini desetletje, da se ne bi upravljalo z ozirom na razlog, s katerim mestna občina opravičuje obdavčenje, moramo vendar konstatirati, da je bilo bistvo predloga Avtomobilskega kluba v zahtevi po odpravi mestne uvoznine ali takozvane mitnine za ljubljanske avtomobiliste, katero zahteva pa je mestna občina, kakor vidimo odbila.

Zato smatra Avtomobilski klub, sekacija Ljubljana to vprašanje navzlini desetletje, da se ne bi upravljalo z ozirom na razlog, s katerim mestna občina opravičuje obdavčenje, moramo vendar konstatirati, da je bilo bistvo predloga Avtomobilskega kluba v zahtevi po odpravi mestne uvoznine ali takozvane mitnine za ljubljanske avtomobiliste, katero zahteva pa je mestna občina, kakor vidimo odbila.

Zato smatra Avtomobilski klub, sekacija Ljubljana to vprašanje navzlini desetletje, da se ne bi upravljalo z ozirom na razlog, s katerim mestna občina opravičuje obdavčenje, moramo vendar konstatirati, da je bilo bistvo predloga Avtomobilskega kluba v zahtevi po odpravi mestne uvoznine ali takozvane mitnine za ljubljanske avtomobiliste, k